

Medlem af Inatsisartut
Jens NapātôK', Naleraq

Svar på § 37-spørgsmål nr. 112-2026 vedr. strømsvigt

Brevdato: 17-07-2026
Sagsnr.: 2026 - 3231
Akt-id: 26647573

Kære Jens NapātôK'

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf.: (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 34 54 10
E-mail: pan@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Du har i henhold til § 37, stk. 1 i Forretningsorden for Inatsisartut stillet spørgsmål til Naalakkersuisut vedr. strømsvigt. Spørgsmålene er henvist til min besvarelse.

1. Hvor mange nødgeneratorer og nød-eltværker råder Nukissiorfiit over i henholdsvis byer og bygder, fordelt på de enkelte forsyningssteder?

Svar

Som led i besvarelsen af dine spørgsmål, har jeg indhentet oplysninger fra Nukissiorfiit vedr. deres beholdning af nødgeneratorer og nødelværker.

Helt overordnet er der forskel på nødforsyningen i byer og mindre bosteder. I lukketvandsbyer er Nukissiorfiit forpligtet til at have back-up forsyning på 85 % af spidsbelastningen. I åbentvandsbyer er Nukissiorfiit forpligtet til at have back-up forsyning på 70 % af spidsbelastningen. Med spidsbelastning skal forstås en periode, hvor byen kører på højeste forsyningskapacitet. Det vil ofte være om vinteren, hvor der vil være et større varmebehov.

I mindre bosteder er backupforsyningen indbygget i det eksisterende elværk. Bygdeeltværker er typisk opbygget af tre generatorer, der er opstillet i separate brandceller. Bostedets elforbrug kan dækkes af to generatorer, så en generator kan være ude af drift, uden det påvirker forsyningen. Ofte vil det basale forbrug endda kunne dækkes af én generator.

I forhold til antallet af nødelværker og nødgeneratorer oplyser Nukissiorfiit følgende:

Distrikt Kujalleq

Nanortalik: 2 nødgeneratorer + 2 containergeneratorer (fastmonteret, dermed ikke umiddelbart til at flytte)

Qaqortoq: 2 nødgeneratorer + 7 containergeneratorer (fastmonteret, dermed ikke umiddelbart til at flytte)

Narsaq: 3 nødgeneratorer

Narsarsuaq: 1 nødgenerator + 1 containergenerator

Distrikt Nuuk

Paamiut: 2 nødgeneratorer + 1 mobilgenerator

Nuuk: 3 nødgeneratorer + 4 mobilgeneratorer + 8 containergeneratorer

Distrikt Qeqqata

Maniitsoq: 2 nødgeneratorer + 1 containergenerator

Sisimiut: 4 nødgeneratorer + 2 containergeneratorer

Kangerlussuaq: 4 nødgeneratorer + 1 containergenerator

Tasiilaq: 3 nødgeneratorer + 1 containergenerator

Ittoqqortoormiit: 2 nødgeneratorer

Distrikt Disko

Kangaatsiaq: 2 nødgeneratorer

Aasiaat: 5 containergeneratorer (heraf er 2 sendt til Uummannaq)

Qasigiannuit: 2 nødgeneratorer + 1 containergenerator

Qeqertarsuaq: 2 nødgeneratorer

Distrikt Ilulissat

Ilulissat: 3 nødgeneratorer + 2 containergeneratorer (Begge er sendt til Uummannaq)

Distrikt Avannaa

Uummannaq: 2 nødgeneratorer + 2 containergeneratorer (Herudover er der netop modtaget 2 fra Ilulissat + 2 fra Aasiaat. Der er tale om ekstra containere, der ikke udgør en del af reserveforsyningen i Ilulissat og Aasiaat)

Upernavik: 2 nødgeneratorer + 2 containergeneratorer

Qaanaaq: 2 nødgeneratorer + 1 containergenerator

I byer er der fire former for anlæg:

- **Hovedelværk**, der leverer den basale forsyning, og som normalt vil producere strøm hele døgnet.
- **Spidslastværk**, der kan startes i kortere perioder, hvor strømforbruget overstiger hovedelværkets produktion. Spidslastværker indgår i den almindelige planlægning af produktionen i forhold til det forventede elforbrug i byen.
- **Reserveelværk**, findes i vandkraftbyerne. Det er et elværk, der kan startes op i forbindelse med f.eks. udfald eller vedligehold af vandkraftværk. Et reserveelværk er i højere grad end et nødelværk dimensioneret til længere kontinuerlig drift, men indgår normalt ikke i den daglige produktion.
- **Nødelværker**, som er beregnet til kortere driftsperioder indtil en mere varig løsning kan implementeres. F.eks. indtil hovedelværket kan idriftsættes efter et havari, eller indtil et spidslastværk kan overtage den basale forsyning i en periode eller andre foranstaltninger kan iværksættes. I nogle byer er der containergeneratorer, som også

fungerer som nødelværker. Disse er indbygget i 20 fods eller 40 fods containere, som oftest vil kunne flyttes, så de kan indtræde i nødforsyningen i bygder og andre byer, hvis dette skulle være nødvendigt. Nødelværker vil godt kunne producere i længere perioder, men har ofte et højere brændstofforbrug. Nogle nødelværker vil kræve lidt mere service og vedligehold, hvis de skal producere i lange perioder, men det er Nukissiorfiit i stand til at håndtere.

2. Hvilken reservekapacitet findes der i dag i Avannaata Kommunia, herunder i Ilulissat, Uummannaq, Upernavik, Qaanaaq samt tilhørende bygder?

Svar

Nukissiorfiit er forpligtet til at kunne levere mindst 85% af spidsbelastningen i deres nødforsyningskapacitet i lukketvandsbyer og 70% i åbentvandsbyer.

Nukissiorfiit oplyser følgende:

"I Ilulissat er der 7400 kW kapacitet på reserveelværket, hvilket svarer til mere end 85 % af byens behov ved spidsbelastning.

I Uummannaq har det normale nødelværk en kapacitet på 800 kW, og der er containergeneratorer med en samlet kapacitet på 1528 kW. Herudover er der på nuværende tidspunkt 4 ekstra containergeneratorer med en kapacitet på samlet 1800 kW fra Ilulissat og Aasiaat. De containergeneratorer, der er flyttet til Uummannaq, er ikke en del af reserveforsyningen i Ilulissat og Aasiaat. Derfor er reservekapaciteten i de to byer fortsat på det niveau, som den skal være.

I Upernavik har nødelværket en kapacitet på 700 kW og der er containergeneratorer med en samlet kapacitet på 775 kW.

I Qaanaaq har nødelværket en kapacitet på 600 kW og en containergenerator med en kapacitet på 580 kW. Nødelværket er dog vurderet til at være i dårlig stand. For at imødekomme den risiko er der opstillet et containerelværk på 580 kW ved siden af nødelværket.

Bygder har ikke nødelværker eller nødgeneratorer. I stedet er elværket opbygget således, at produktionen kan fortsætte ved et udfald på en enkelt generator og den basale forsyning kan klares med en generator."

3. Har Naalakkersuisut udarbejdet en samlet risiko- og sårbarhedsvurdering af elforsyningen i Grønland, herunder hvilke byer og bygder der er mest udsatte ved nedbrud på kraftværker eller distributionsanlæg?

Svar

Naalakkersuisut eller Nukissiorfiit har ikke en samlet risiko- og sårbarhedsanalyse. I 2025 er der udarbejdet en oversigt over tilstanden på de enkelte anlæg i byerne.

Som følge af den økonomiske situation i Nukissiorfiit, hvor de gennem flere år har løftet en opgave med for få midler, er der derfor ophobet sig et stort renoveringsefterslæb i vores energiforsyning. Som en del af Nukissiorfiits løbende vedligehold, foretager de prioriteringer af, hvilke anlæg der især er i risiko for nedbrud og prioriterer vedligehold af disse.

Nukissiorfiit arbejder på at styrke tilstandsvurdering af anlægsmassen med hjælp fra eksterne rådgivere.

4. Hvor mange steder i Grønland vurderes den eksisterende nødstrømskapacitet ikke at være tilstrækkelig til at opretholde kritiske samfundsfunktioner som sygehuse, plejehjem, telekommunikation, vandforsyning og beredskab?

Svar

Det vurderes, at nødstrømskapaciteten vil kunne opretholde kritiske samfundsfunktioner på alle lokationer. Der vil dog kunne opleves midlertidige generelle udfald, indtil strømmen er genoprettet i tilfælde af alvorlige driftsforstyrrelser. Nukissiorfiit arbejder derfor ud fra en forventning om, at sygehuse, lufthavne og telekommunikation og lignende har i varierende grad egne nødgeneratorer, der vil kunne forsyne dem i et vist tidsrum, indtil Nukissiorfiit har genetableret forsyningen.

I lukketvandsbyer er Nukissiorfiits mål, at 85 % af den maksimale last skal kunne dækkes af nødkapaciteten i byen. I åbentvandsbyerne er målet, at 70 % af den maksimale last skal kunne dækkes af nødkapaciteten. Nuuk er den eneste undtagelse, hvor nødkapaciteten skal kunne dække 85 % af maksimal faste last på grund af byen størrelse, som gør det svært at transportere anlæg til byen.

Derfor vil ikke-kritiske funktioner kunne opleve en begrænsning i forsyning i tilfælde af et større havari, hvor hovedelværket ikke er i stand til at levere fuld produktion. Denne begrænsning kan medføre, at der vil kunne gives en henstilling om, at dele af det private og erhvervslivets forbrug skal flyttes til tidspunkter, hvor belastningen af nettet er mindre, og at visse erhverv med højt strømforbrug skal indstille driften i en periode, indtil forsyningen kan bære belastningen.

5. Hvordan forventes de midler, der i 2026 er afsat til indkøb af nødstrømsgeneratorer og opbygning af lagerkapacitet på energiområdet, fordelt geografisk i Grønland?

Svar

Etablering og reinvestering i nødelværker foregår oftest over flere år, så indkøb i et enkelt år afspejler ikke den generelle udbygning af nødstrømskapacitet. Indkøb

af lagerkapacitet afspejler det konkrete behov i de enkelte byer med tilhørende bygder.

I januar i år afsatte Danmark i alt 180 mio. kr. til målrettede beredskabsindsatser i Grønland. Heraf er der afsat 51 mio. kr. til energiområdet. Midlerne forventes anvendt til reinvesteringer i særligt nødelværket ved Aasiaat samt beredskabslager til forsyningen.

Nukissiorfiit oplyser, at de har en tredelt lagerføring, hvor de mest benyttede reservedele er på lager i de enkelte byer, som derfra distribueres ud til de tilhørende bygder efter behov. Mindre benyttede reservedele og komponenter lagerføres i distriktsbyerne, hvorfra de distribueres ud til tilhørende byer og bygder efter behov. Kritiske reservedele og komponenter, som det vurderes at være vigtige at lagerføre, men som ikke benyttes så ofte, lagerføres centralt i Nuuk, og distribueres ud derfra efter behov.”

6. Hvornår forventer Naalakkersuisut at fremlægge en samlet redegørelse om energiberedskabet, herunder nødgeneratorer, reservedele, lagerkapacitet og beredskabsplaner for hele landet?

Svar

Oversigt over nødgeneratorer og containergeneratorer kan ses ovenfor, jf. svar på spørgsmål 1.

Der har siden efteråret 2025 været særligt fokus på beredskabsarbejdet og planer i Nukissiorfiit. I efteråret 2025 blev der i samarbejde med den danske styrelse for samfundssikkerhed (SAMSIK) afholdt en beredskabsøvelse i Nukissiorfiit, hvor en del af deres beredskab blev testet.

Nukissiorfiit er ved at opdatere beredskabsplaner på kysten. Dette arbejde har været i gang siden 2025 og forventes at fortsætte året ud. Beredskabsplanerne i Nuuk blev opdateret i 2025.

Der vil i løbet af 2027 blive lavet en større gennemgang af lagerbeholdninger og opdatering af lagerførte komponenter i de anlæg, som Nukissiorfiit driver.

7. Er Naalakkersuisut bekendt med vurderinger af, at det nuværende elværk i Uummannaq ikke forventes at kunne dække forsyningsbehovet på længere sigt, og hvilke konkrete beredskabsforanstaltninger planlægges der, indtil et nyt elværk er etableret?

Svar

Nukissiorfiit har genetableret elforsyningen til Uummannaq ved hjælp af midlertidige løsninger. Forsyningen overvåges fortsat tæt for at sikre en stabil drift, mens arbejdet med den langsigtede løsning fortsætter.

De indledende tekniske undersøgelser peger på, at branden sandsynligvis skyldes en teknisk fejl. Den foreløbige vurdering er, at en løs banjobolt i brændstofsyste­met medførte et dieseludslip, som efterfølgende blev antændt. Undersøgelserne fortsætter, og der vil efterfølgende blive gennemført en samlet teknisk evaluering med henblik på at identificere eventuelle forbedringer af vedligeholdelses, kontrol og sikkerhedsprocedurer.

Det nuværende elværk kan ikke dække forsyningsbehovet og derfor var spidslastsværket i drift, da branden udbrød i Uummannaq. Efter branden har det været nødvendigt at sende nødgeneratorer til Uummannaq. Nukissiorfiit var bekendt med, at det nu nedbrændte elværk var i dårlig stand. Derfor var der planlagt idriftsættelse af et nyt elværk i 2028.

8. Har Naalakkersuisut foretaget en vurdering af risikoen for længerevarende strømafbrydelser i Uummannaq, Upernavik, Qaanaaq og øvrige forsyningsområder i Avannaata Kommunia, og hvilke afværgeforanstaltninger er iværksat?

Svar

Nukissiorfiit oplyser, at de ikke har lavet en samlet vurdering af risikoen for længerevarende strømafbrydelser i Avannaata Kommunia. Nukissiorfiit er dog bekendt med at nogle af generatorerne på hovedværkerne er i dårlig stand og er ved at nå deres forventede levetid.

I Uummannaq var Nukissiorfiit bekendt med, at det nu nedbrændte elværk var i dårlig stand, og havde derfor allerede igangsat etablering af et nyt elværk, jf. svar på spørgsmål 7 ovenfor. I Qaanaaq vurderes nød­el­værket at være i dårlig stand, *hvorfor der er opstillet et containerelværk ved siden af nød­el­værket* jf. svar på spørgsmål 2 ovenfor.

Nukissiorfiit har igennem en årrække været i økonomisk ubalance og har dermed ikke i tilstrækkelig grad kunnet vedligeholdt maskiner, bygninger og forsyningsnet til el, vand og varme. Derfor er der i dag oparbejdet et stort investeringsefterslæb. Den økonomiske ubalance skyldes hovedsagligt, at priserne på el og vand har været sat for lavt.

Naalakkersuisut ser ikke den nuværende situation som holdbar og arbejder derfor målrettet på at finde løsninger og styrke finansieringsmulighederne til Nukissiorfiit gennem blandt andet samarbejdet med EU.

Med venlig hilsen

Jørgen Rosbach

23. juni 2026

I medfør af § 37, stk. 1 i Forretningsorden for Inatsisartut, fremsættes følgende spørgsmål til Naalakkersuisut:

Spørgsmål til Naalakkersuisut:

1. Hvor mange nødgeneratorer og nød-elværker råder Nukissiorfiit over i henholdsvis byer og bygder, fordelt på de enkelte forsyningssteder?
2. Hvilken reservekapacitet findes der i dag i Avannaata Kommunia, herunder i Ilulissat, Uummannaq, Upernavik, Qaanaaq samt tilhørende bygder?
3. Har Naalakkersuisut udarbejdet en samlet risiko- og sårbarhedsvurdering af elforsyningen i Grønland, herunder hvilke byer og bygder der er mest udsatte ved nedbrud på kraftværker eller distributionsanlæg?
4. Hvor mange steder i Grønland vurderes den eksisterende nødstrømskapacitet ikke at være tilstrækkelig til at opretholde kritiske samfunksfunktioner som sygehuse, plejehjem, telekommunikation, vandforsyning og beredskab?
5. Hvordan forventes de midler, der i 2026 er afsat til indkøb af nødstrømsgeneratorer og opbygning af lagerkapacitet på energiområdet, fordelt geografisk i Grønland?
6. Hvornår forventer Naalakkersuisut at fremlægge en samlet redegørelse om energiberedskabet, herunder nødgeneratorer, reservedele, lagerkapacitet og beredskabsplaner for hele landet?
7. Er Naalakkersuisut bekendt med vurderinger af, at det nuværende elværk i Uummannaq ikke forventes at kunne dække forsyningsbehovet på længere sigt, og hvilke konkrete beredskabsforanstaltninger planlægges der, indtil et nyt elværk er etableret?
8. Har Naalakkersuisut foretaget en vurdering af risikoen for længerevarende strømafbrydelser i Uummannaq, Upernavik, Qaanaaq og øvrige forsyningsområder i Avannaata Kommunia, og hvilke afværgeforanstaltninger er iværksat?

(Medlem af Inatsisartut Jens NapātôK', Naleraq)

Begrundelse

En stabil elforsyning er en grundlæggende forudsætning for, at samfundet kan fungere. Strømforsyningen er afgørende for blandt andet vandforsyning, telekommunikation, sundhedsvæsen, plejehjem, skoler, fødevareopbevaring, erhvervsliv og den generelle samfundssikkerhed.

De seneste års driftsforstyrrelser og senest branden ved elværket i Uummannaq har understreget, hvor sårbart samfundet kan være ved længerevarende strømsvigt. Samtidig er der fremkommet oplysninger om, at det nuværende elværk i Uummannaq ikke forventes at kunne dække forsyningsbehovet på længere sigt, mens planlægningen af et nyt elværk fortsat befinder sig på et tidligt stadium. Der kan derfor gå flere år, før en permanent løsning er etableret.

Dette rejser naturligt spørgsmål om, hvorvidt der findes tilstrækkelige nødgeneratorer, reservekapacitet, reservedele og beredskabsplaner til at sikre borgerne og samfundets kritiske funktioner i overgangsperioden. Særligt i Nordgrønland og i yderdistrikterne kan længerevarende strømafbrydelser få alvorlige konsekvenser, da alternativerne ofte er begrænsede, og afstandene til hjælp og reservemateriel er store.

Samtidig er der i 2026 afsat betydelige midler til styrkelse af beredskabet på energiområdet, herunder indkøb af nødstrømsgeneratorer og opbygning af lagerkapacitet. Det er derfor relevant at få belyst, hvordan disse initiativer kommer hele landet til gavn, og om der er områder, hvor forsyningssikkerheden fortsat vurderes utilstrækkelig.

På denne baggrund ønskes Naalakkersuisuts samlede vurdering af energiberedskabet i Grønland, herunder status for nød-elværker, reservekapacitet, sårbarheder og planlagte forbedringer i både Avannaata Kommunia og resten af landet. Det er afgørende, at Inatsisartut og befolkningen har tillid til, at samfundets kritiske funktioner kan opretholdes, også hvis større driftsforstyrrelser eller længerevarende strømsvigt rammer landet.

Spørgsmålene kræves skriftligt besvaret indenfor ti (10) arbejdsdage. I tvivlsspørgsmål omkring oversættelsen skal der tages udgangspunkt i den grønlandssproget version.